

5.1

Tja, ook de Belastingdienst ontvangt weleens iets niet

Rechtbank Gelderland 16 november 2018, nr. AWB 18/1488 en 18/1489

Art. 6:11 Awb

V-N 2019/8.2.3

V-N Vandaag 2018/2562

ECLI:NL:RBGEL:2018:4947

In het fiscaal juridische toneel vormt de postbezorging een belangrijk hulpmiddel. En dus is het voor betrokken partijen enerzijds van belang dat er een betrouwbare organisatie voorhanden is die voor een correcte bezorging in kan staan. Anderzijds mag verwacht worden dat de betrokken partijen hun organisatie zodanig hebben ingericht dat bezorgde post deugdelijk geregistreerd en verwerkt wordt. Natuurlijk is het zo dat daar waar gehakt wordt, ook weleens spaanders vallen. Het kan echter niet zo zijn dat het steeds belastingplichtige moet zijn die de rekening betaalt op het moment dat de inspecteur de organisatie niet op orde lijkt te hebben. De onderstaande kwestie geeft daar blijk van.

Belanghebbende is shiatsu-therapeute. Ook haar partner oefent hetzelfde beroep uit. Sinds 1 januari 2013 is zij volgens de inspecteur btw verschuldigd over de door haar verleende diensten. Zij is het hier echter niet mee eens en maakt, per brief, bezwaar tegen de voldoening van btw op aangifte over de jaren 2013 en 2014. Belanghebbende ontvangt geen ontvangstbevestiging.

Op 27 maart 2015 oordeelt de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2015:744, V-N 2015/19.18) in een andere procedure dat de dienstverlening van de partner van belanghebbende onder het bereik van de vrijstelling van art. 11 lid 1 onderdeel g Wet OB 1968 valt. Belanghebbende maakt vervolgens ook (digitaal) bezwaar tegen de voldoening over het jaar 2015. Ook hiervan ontvangt zij geen ontvangstbevestiging. De inspecteur behandelt dit bezwaarschrift echter. Hij wijst de bezwaren toe.

Resteert dus de discussie over de jaren 2013 en 2014. Belanghebbende heeft regelmatig contact met de BelastingTelefoon over de stand van zaken. Steevast krijgt zij te horen dat over de inhoud geen mededelingen gedaan kunnen worden, maar dat de bezwaren in behandeling zijn.

Belanghebbende schakelt ten einde raad een gemachtigde in. Op 1 februari 2017 dient gemachtigde namens eiseres twee suppletieaangiften in. De inspecteur merkt de suppletieaangiften aan als bezwaar tegen de voldoening op eigen aangifte van omzetbelasting over de jaren 2013 en 2014. Gemachtigde heeft hiermee de reeds voldane omzetbelasting namens eiseres voor tijdvak 2013 gewijzigd van € 3045 naar nihil. Daarnaast heeft gemachtigde hiermee de reeds voldane omzetbelasting namens eiseres voor tijdvak 2014 gewijzigd van € 3005 naar nihil.

De inspecteur verklaart de namens belanghebbende ingediende bezwaarschriften wegens termijnoverschrijding niet-ontvankelijk. De inspecteur stelt dat deze bezwaarschriften niet te vinden zijn in de systemen van de Belastingdienst. Hij merkt de bezwaarschriften aan als verzoeken tot ambtshalve teruggaaf. Vervolgens komt hij slechts gedeeltelijk aan de verzoeken tegemoet.

Belanghebbende is het hier niet mee eens en gaat in beroep.

Rechtbank Gelderland oordeelt dat er sprake is van een verschoonbare termijnoverschrijding. De inspecteur heeft de bezwaren ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard. De rechtbank overweegt daarbij dat belanghebbende en haar partner geloofwaardig hebben verklaard dat zij de bezwaren samen hebben opgesteld, en dat deze tegelijk met de aangiften zijn verzonden. Ook weegt de rechtbank mee dat belanghebbende na het indienen van de bezwaren meerdere malen contact heeft gehad met de BelastingTelefoon over de voortgang van de bezwaren. Verder wijst de rechtbank erop dat belanghebbende in de e-mailcorrespondentie met de inspecteur vanaf het begin heeft aangegeven dat zij reeds bezwaren had ingediend.

De rechtbank is ook van mening dat de inspecteur rijkelijk laat aan belanghebbende heeft medege-deeld dat haar schriftelijke bezwaren niet waren ontvangen.

De rechtbank motiveert haar oordeel samengevat als volgt:

- Ter zitting heeft eiseres geloofwaardig verklaard dat toen zij hoorde dat zij per 2013 omzetbelasting verschuldigd was, zij ook meteen tegelijk met de aangifte omzetbelasting per brief bezwaar heeft ingediend. Eveneens heeft zij meteen tegelijk met het doen van de aangifte omzetbelasting 2014 per brief bezwaar ingediend. De partner van eiseres heeft ter zitting verklaard dat zij samen de bezwaarschriften hebben opgesteld en dat deze op de genoemde data per post zijn verzonden naar de Belastingdienst.
- Na het indienen van de bezwaren heeft eiseres diverse malen contact gehad met de BelastingTelefoon over de voortgang hiervan. Deze gaf hierbij het standaardantwoord dat zij de dossiers er niet bij gingen zoeken omdat de bezwaren nog liepen. Vanaf 2015 heeft eiseres hiervoor geen contact meer opgenomen met de BelastingTelefoon maar heeft zij hiervoor contact opgenomen met de beroepsvereniging. De beroepsvereniging had haar namelijk verzocht om niets aan de Belastingdienst te vragen, omdat het daardoor alleen maar langer zou duren.
- Gedurende de periode van 18 augustus 2017 tot en met 23 februari 2018 heeft een e-mailwisseling tussen verweerder en gemachtigde plaatsgevonden over de lopende bezwaren. Vanaf het begin van dit e-mailcontact is vermeld dat eiseres al eerder bezwaar had gemaakt tegen de aangiften omzetbelasting voor 2013 en 2014. Pas heel laat bleek dat de Belastingdienst de betreffende brieven niet kon vinden. Gezien het voorgaande is aannemelijk dat eiseres in de veronderstelling was en ook mocht zijn dat de door haar per post ingediende bezwaren waren ontvangen door verweerder. Dit geldt temeer vanwege de door verweerder gegeven reacties waaruit eiseres mocht begrijpen dat de door haar ingediende bezwaarschriften in behandeling waren genomen.
- Daarbij telt ook mee dat, zoals eiseres heeft gesteld, het niet onmogelijk is dat de brieven bij de Belastingdienst zijn zoekgeraakt doordat de dossiers op meerdere locaties zijn behandeld en er veel verschillende mensen van de Belastingdienst bij betrokken zijn geweest.

Partijen hebben ter zitting verklaard dat zij willen dat de rechtbank de zaak zelf afdoet indien zij van oordeel is dat de bezwaren ontvankelijk zijn. De rechtbank heeft de zaak daarom niet teruggewezen naar verweerder, maar heeft zelf in de zaak voorzien door overeenkomstig te beslissen. De beroepen worden door de rechtbank gegrond verklaard, de uitspraken op bezwaar vernietigd en de bezwaren ontvankelijk verklaard. Niet in geschil is dat eiseres dan recht heeft op teruggaaf van omzetbelasting van € 2564 (na de vermindering) voor 2013 en € 3005 voor 2014. Deze worden door de rechtbank toegekend.

Zie ook:

- HR 22 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE0462.
- HR 19 maart 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK1513.
- CRvB 13 november 2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BY3657.
- CRvB 15 februari 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:675.
- CRvB 7 december 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:4666.
- CRvB 31 januari 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:390.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 8 oktober 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:7747.

Wenk:

- Een te laat ingediend bezwaarschrift leidt tot niet-ontvankelijkheid van het bezwaar, tenzij sprake is van een verschoonbaarheid. Een termijnoverschrijding moet worden beoordeeld naar de omstandigheden van het geval. Dit leidt tot zuiver casuïstische rechtspraak. Toch zijn enkele grote lijnen te herkennen.
- De bewijslast van een verschoonbare termijnoverschrijding berust bij de indiener. Het staat de rechter vervolgens vrij om de aangevoerde bewijzen te wegen.
- De rechter treedt buiten de rechtsstrijd als hij verschoonbaarheid geeft op een grond waar belanghebbende geen beroep op heeft gedaan.

Algemeen

- In bijzondere situaties kan het zorgvuldigheidsbeginsel met zich meebrengen dat een inspecteur belanghebbende ter zake van het veiligstellen van rechten afzonderlijk schriftelijk informeert. Dat is met name het geval indien aannemelijk is dat het instellen van een rechtsmiddel in de specifieke situatie niet van algemene bekendheid wordt verondersteld te zijn.
- Een verschoonbare termijnoverschrijding wordt in de rechtspraak niet snel aangenomen. Bijvoorbeeld verblijf in het buitenland, detentie, faillissement, werkdruk en echtscheiding vormen doorgaans geen gronden, omdat de indiener in principe (tijdig) maatregelen had kunnen treffen om de termijnoverschrijding te voorkomen. Dat in de regel onder andere door tijdig een pro forma bezwaar in te dienen en als dat niet mogelijk is, een ander in te schakelen. Volgens vaste rechtspraak van de Centrale Raad van Beroep komt het handelen of nalaten van die ander voor risico van de belanghebbende.
- Psychische problemen vormen in de regel geen grond voor verschoonbaarheid; er zijn echter omstandigheden denkbaar waaronder toch tot verschoonbaarheid kan worden geconcludeerd.
- Indien de belanghebbende heeft gekozen voor digitale bekendmaking van besluiten komt het niet tijdig raadplegen van de digitale omgeving voor zijn rekening.
- Wordt belanghebbende bijgestaan door een professionele rechtsbijstandverlener dan wordt de kennis omtrent het in te stellen rechtsmiddel en de daarvoor geldende termijn bekend verondersteld, althans de kennis in dit verband aan de belanghebbende toegerekend.
- Het ontbreken van een rechtsmiddelverwijzing leidt in principe tot verschoonbaarheid van de termijnoverschrijding. Was belanghebbende echter anderszins tijdig op de hoogte van de termijn waarbinnen hij bezwaar moest maken, dan geldt de verschoonbaarheid niet.
- Te laat in bezwaar komen onder een beroep doen op verschoonbare termijnoverschrijding vereist wel een voortvarend handelen. De indiener moet, nadat hij constateert dat sprake is van een verschoonbare termijnoverschrijding, zo spoedig als redelijkerwijs kan worden verlangd handelen. In beginsel geldt dan een termijn van veertien dagen.
- Tot slot zij opgemerkt dat de inspecteur op grond van art. 65 AWR ambtshalve tegemoet kan komen aan inhoudelijke argumenten van het niet-ontvankelijke bezwaar. De inspecteur merkt het niet-ontvankelijke bezwaar in dat geval aan als een verzoekschrift. Als belanghebbende het niet eens is met de ambtshalve genomen beslissing dan kan hij zich niet meer tot de belasting- of algemene bestuursrechter wenden om die beslissing inhoudelijk te laten toetsen. Het is echter denkbaar dat een inspecteur in alle redelijkheid niet tot een afwijzing van de bezwaren had kunnen komen, ook niet ambtshalve. In een dergelijke situatie is te overwegen de afwijzing als een onrechtmatige daad aan te merken en een civiele procedure te starten.

Mr. H. Starosciak (Tax6 LLP, Heerlen)